

Dragomir Vujičić i Josip Baotić, Sarajevo

O DOSAD NEPOZNATOM IKAVSKOM GOVORU SRBA U JUGOZAPADNOJ BOSNI

Imajući u vidu u dopisima naznačene programske orijentacije i vrlo precizno omeđenu naučnu problematiku ovog naučnog skupa, autorima ovog priloga se kao prva stvar nameće potreba da kažu riječi izvinjenja ako se ovo saopštenje možda sasvim ne uklapa u okvire tzv. *dijalekatske geografije* i *dijalektološke leksikologije* i *leksikografije*. Gledano sa uproštenog ili jednostranog stanovišta, teško da bi se mogao u te okvire uklopiti i još izvjestan broj saopštenja i referata koje smo sa zadovoljstvom slušali na ovom naučnom skupu. Zašto je to tako, zašto se to tako na prvi pogled može učiniti pa i konstatovati, u ovoj prilici mi, naravno, ne mislimo obrazlagati, iako se stvarno pokazuje potreba da se sasvim određeno porazgovara o tome šta je to *dijalekatska geografija*, pa možda i *lingvistička geografija*. Očito, i u terminološkom pogledu, a posebno u pogledu sadržaja, može biti nesporazuma i neslaganja. Uostalom, sudionicima ovog uvaženog naučnog skupa dobro je poznato da takvih neslaganja postoji i u literaturi, tako da termini *dijalekatska geografija* i *lingvistička geografija* označavaju i dosta istovjetnosti i dosta različitosti. I opet da ponovimo, ne upuštajući se u sve to, htjeli bismo samo reći da se autori ovog skromnog priloga pridružuju mišljenjima koja vrlo razložno obrazlažu da nisu samo dijalektološke i lingvističke karte lingvistička geografija. Jer ni karte se ne mogu praviti bez podataka, ne mogu biti pravljene bez prethodnih istraživanja, pa je zato i svaki novi podatak samo vrlo dragocjen prilog i dijalektologiji i dijalekatskoj geografiji, pa naravno i dijalekatskoj leksikografiji i leksikologiji. Imajući upravo ovo posljednje na umu, mi smo se i odlučili da podnesemo ovo naše kraće saopštenje.

Istraživači bosansko-hercegovačkih govora mogli su vrlo često na terenima čuti od informatora, po prilici, ovakve riječi: »Ne, tako se kod nas ne govori, tako govore u onom zaseoku preko puta, u onom drugom selu« — i sl. Obično se te razlike u govoru na koje ukazuju informatori odnose na neke fonetske osobine, prije svega, na refleks *jat*-a i glas *h*, tako da se one shvataju kao važna obilježja neke vrste sopstvenosti. I autori ovog saopštenja su se ne jedanput na terenu u to mogli uvjeriti. Međutim, Srbi na Vukovskom polju kraj Kupresa u tom pogledu čine izuzetak.

Još je prof. Brozović u izvještaju u Ljetopisu JAZU 1960. godine naveo da su mu u Livnu rekli da, izgleda, ima Srba u kupreškom kraju koji

su ikavci, pa je zato i definisao zadatke u daljím istraživanjima na tom terenu: ispitivanje govora pravoslavnih ikavaca u daljoj okolini Livna, kako bi se »slika ijekavsko-šćakavskog dijalekta« mogla dati preciznije na području između Bosne i Drine¹. Na žalost, ta planirana istraživanja prof. Brozović nije obavio, tako da se autorima ovog priloga pružila mogućnost da u okviru istraživanja u projektu *Bosanskohercegovački dijalekatski kompleks — sinhronijska deskripcija...* i u okviru rada na popunjavanju Upitnika za *Opštəkarpatski dijalektološki atlas* među prvima, zabilježe važnije osobenosti tog govora srpskog življa u kupreškom kraju, tačnije na Vukovskom polju. I odmah da kažemo, tamo smo bilježili u potpunosti *ikavskošćakavski govor*, koji se jedino u prozodijskim i morfološkim pojedinostima ne slaže sa *Ikavskošćakavskim govorima zapadne Bosne* prof. Pece².

Ali, prije toga, riječ-dviije o tom mjestu i njegovom položaju³.

Vukovsko polje je veliko oko 20 km². Razvilo se oko rasjeda koji se pruža od zapada prema istoku. Na njegovom istočnom kraju je planina *Raduša*, čiji je najviši vrh 1960 m. A prema zapadu Polje se »produžava u uvalu koja ga spaja« sa Kupreškim poljem. Glavna rječica ovog polja je *Vođenica*, koja prolazi kroz tzv. Vrata i prelazi u Ravno polje. Nekoliko bezimnih slabih izvora gubi se u brojnim ponorima Vukovskog polja.

Možda će nekima biti pobliža identifikacija ako kažemo da je ovo polje smješteno u okvirima doline Vrbasa na sjeveroistoku i ramske kotline na jugoistoku. Još bi trebalo da dodamo i to da je Vukovsko, sa oko 3.000 stanovnika, udaljeno 14 km od Kupresa, te da kažemo i determinacije da postoji *Donje Vukovsko* i *Gornje Vukovsko*, sa brojnim zaseocima: *Kudilji, Bratići, Malušići, Glišići, Knéžići, Kusići, Nikići*), kao i da je to naselje razvučeno uz put koji prolazi sjeveroistočnim okvirom Polja. Iznad kuća su malobrojne njive, a ispod kuća livade. Naravno, u bližoj okolini sela su i brojni pašnjaci. »Saobraćajne veze« bile su vrlo žive sa dolinama Vrbasa i Plive na sjeveru i istoku, odnosno sa dolinom Rame na jugu. »Donje-Vukovci (u Vukovskom Polju) imali su redovničke mlinove u slivu Vrbasa, i to sedam na Pećinama, a četiri na Dubokoj«⁴. Iz Vukovska su u proljeće i početkom ljeta išli u Bugojno i tamo kupovali žito. Ali, i iz župnih krajeva su (npr. iz Rame) dogonili u Vukovsko voće, naročito o Preobraženju. Važno je istaći i to da su iz Vukovskog polja »čobani išli svakog proljeća u Uskoplje i tamo se bavili od početka februara do kraja aprila, da su tamo napasali stoku i torili njive tamošnjih župljana«⁵. S druge strane, iz Splita, Sinja i Livna trgovci su često dolazili da kupuju stoku, a i sami su seljani tjerali stoku u ta mjesta da je prodaju. U tursko doba se tjerao i luč, jelove i smrčeve duge za bačve, pa onda izrađeni sanduci i daske i sl. Obrnuto, iz Pri-

¹ D. Brozović: *Dijalektološka istraživanja u Bosni (okolica Livna i visočki kraj)*, Ljetopis JAZU 64, Zagreb 1960, str. 347. i d.

² A. Pece: *Ikavskošćakavski govori zapadne Bosne, Bosanskohercegovački dijalektološki zbornik*, knj. I i III, Sarajevo 1975. i 1982.

³ Podatke smo preuzeli iz studije B. Ž. Milojevića: *Kupreško, Vukovsko, Ravno i Glamčko polje*, Srpski etnografski zbornik, Naselja i poreklo stanovništva, knj. 13, SKA, Beograd 1923.

⁴ B. Ž. Milojević: *Op. cit.*, str. 21 i 22.

⁵ B. Ž. Milojević: *Op. cit.* str. 23.

morja se dovozila rakija, vino, so i ulje, osobito ispred Božića, slave i drugih praznika. Išlo se preko Livna i Prologa, pa su iz Vukovska i Kupresa stizali do Splita za tri dana, četvrtog bi se tamo bavili, a sedmog bi se vraćali kući. Iz polja se nosilo žito (ječam, raž i ovas), a sve do 1890. godine, kada je vlast zabranila trgovinu solju sa Primorjem da bi se trošila so iz Tuzle, preko Kupreškog polja vodio je »solarski put«, »stara testa« ili »glavna džada« koja je išla »od mora do Save«. Svemu ovome dodajmo još i to da su iz Vukovskog polja žitelji išli u panonske krajeve (uglavnom, u Slavoniju) na poljske radove.

Sve je ovo bilo potrebno reći da bi se bolje razumjela ikavština vukovljanskih srpskih žitelja, s tim što ćemo na kraju i još ponešto morati dodati u vezi s porijeklom tog stanovništva.

Prije toga biće bolje da se vratimo refleksima o kojima želimo u ovom prilogu referisati.

1) Refleks *jat-a* u kratkim slogovima:

tīme, slīpōčnica, sīcā, sīcajū 'sjeca, sjecaju', pīvā, pīvō, pīsama, pīsāmā, kōlino, nīdra, nīdārā, biži, istirāt, sist, sidit, sīdīm, žīvit, dīteta, dīca, dīd, dīdovi, inčati se, vīnčāla se, vīnčān, rāzvinčāla se, dīvēr, dīvōjka, dīvōjke, nēvista, ođīca, ođīcam // ođīcāma, žlība, cīplja, pōila 'pojela', pōist, pōide, jīst, izist, mišina, mišine, līstve, sīci, pōsikō, rāsīci, ođsičena, cidilo, mīra, sīme, simēna, plīva, tīrat, pīšicē, pīvčić 'mali pijetao', mīsēc, mīsecōvā, prōlice, zvīzdan, mīsto, svīdok, svīdōci, svīdōči, svīdōčijo, vīrujū, līpšā, vīšt, bīljā, tīt, nē tidosmo, vīnčanica, mličāk 'prostorija u kojoj se radi o mlijeku', primistit, līsa, mišāja 'palica kojom se miješa', lišnjāk 'lješnik', nēdilja, sīkira, dīljāč 'nož kojim se djelja', mēdvid, stīnica, vīverica, bīka 'ovca bijele boje — bjēka', brīstīč, prīprest, prīpržila 'izgubila mlijeko', prīživljē, prīlomīmo, prīvarit, prīd, prīko, prīkodāna, dōli, gōri, dī — itd.

2) Refleks *jat-a* u dugim slogovima:

tīlo, tīla, rīč, rīči, rīcima, dīte, dīlīmo, dīlīla, dīljena, cīdī, iscidit, razūmī, ūmīm, ūmīmo, sīcemo, sīkū, dōnīšē, plīsan, klīšća, mlīko, pīvac, pīvca, slīpī mīš, slīpō ōko, svītlē bāje, brīst, plīvst, plīvō 'plijeviti, plijevio', bīli lūk, vīnac. glīto, brīg, rīka, pīsak, snīg, po snīgu, sridaa, cvīt, līska, prilog 'prijelog', oždrībī, stīna, vrīme, zīvā, līkovi, zvīzda, mīna 'mijena' prōmīnī, prōmīnila, zāpovīd, zāpovīdi, pripovīdat, grī 'grijev', līn, ūvīk, līp, tīsna, tīsno, tīsni, bīl, bīla, dvī — itd.

3) Razumljivo je što ovdje ne nalazimo hiperijekavizme, odnosno *ije/je* ispred *r* u dobro poznatom broju leksema, tako da smo samo bilježili: *vōdīr, vīr, vīrovi, vīrōvā, pīr, pīrovi, izāpīrā, siromācīm* i sl.

4) U našem materijalu našli smo sa dvosložnim reflekom *ě* leksemu *sījeno*, čija je upotreba u ovom kraju vrlo frekventna, i njene oblike *sījenu, sijēna*. Takođe su zabilježene i četiri lekseme u kojima je ne samo prisutan jekavski refleks *jat-a* nego i jotovanje: *šljēme, željezo, ljēto, ožljeda*. Istina, gotovo sve ove lekseme, izuzimajući *ljeto*, i u nekim drugim ikavskim govorima, osobito ikavskošćakavskim, javljaju se u tom liku. Sporadično se mogu čuti i oblici *tjērām, oțjerato*.

5) Sasvim je mali broj ekavizama, osobito onih gdje se pojavljuje dugo *e* od *ě* iza *r* u refleksu nastalom analogijom prema refleksu kratkog *ě*, kao i u leksemama u kojima bismo očekivali ikavizam: *dědo*, *celivaju* (u ovom primjeru je, svakako, uticaj crkvenoslovenskog), *òbe*, *òvde*, *ònde*, *kò-rěn*, *kòrenovi*, *mrěža*, *těsta*, *vrělo*, *smrěka*, *brěska*, *trěbati*, *trěbā*, *trěbō*, *re-šěto*, *rězāti*, *jāstrěb*, *prěst*, ali i: *rěpica*, *prisādīt*, *prisāđen*, *zrīt*, *zrīla*, *vřiti*, *ždrībna*, *trīšnja*, *brīza* — i sl.

6) Da dodamo još i to da je sa ikavskim likom u Vukovsku i leksema *dītelina*, ikao tu *i* nije od *ě* nego od *e*, dok je u leksemi *dětlić*, koju u nekim drugim ikavskim govorima takođe nalazimo sa ikavskim likom, kako se vidi, normalan refleks nazala *e*.

I još, poslije svega ovoga, da dodamo da je ovo i *šćakavski govor* (*vřićati*, *vřišćē*, *kōsišće*, *pūšćat*, *prěgršće*, *klišća*, *gōdišće*, *dvōrišće*, *šēničišće*, *gūšće*, *ūlišće*, *zvižđim*, *zvižđite*, itd.).

A sad bi se moralo dati i nešto komentara uz sve prethodno izneseno.

Koliko nam je poznato, o ikavskim srpskim govorima u Bosni dosad nije pisano. Jest pisano o govorima koji imaju više ili manje ikavskih refleksa i nanosa, pa i o ikavsko-jekavskim govorima srpskog žvlja, ali o čistim ikavskim nije. Naravno, mi bismo od ovog razlikovali tzv. »mješovite ikavsko-ijekavske govore« o kojima je, na primjer, pisao Rešetar u svom poznatom djelu *Der štokavische Dialekt* (str. 76. i dalje), jer on izričito ističe da se u Žepču u Bosni i u Jablanici u Hercegovini govori »mješovitim dijalektom u kojem za *Ђ* prevladuje *ije* u dugim slogovima a *i* u kratkim»⁶, što znači da je tu riječ o sistemskim refleksima dugog *i* kratkog *ě*, a ne o ikavštini i ijekavštini koja se iz različitih razloga miješa. Rešetar kada piše i o Posiloviću, a Posilović je iz Glamoča, opet ističe tu takozvanu mješovitost govora, koja karakteriše Posilovićev jezik: ikavizmi u kratkim slogovima a pretežno ijekavizmi u dugim slogovima⁷.

No, vratimo se ikavštini u govorima srpskog žvlja u Bosni.

Kada je Svetozar Marković proučavao jezik bosanskog pisca iz XVII vijeka Ivana Ančića, koji je bio porijeklom sa Duvanjskog polja, radi upoređivanja posjetio je ne samo Ančićevo rodno selo Lipu nego i neka sela sa miješanim hrvatsko-srpskim žvljem na Duvanjskom polju (Kongoru, Mandino Selo, Raščane i Srđane). Većinu stanovništva tih sela, izuzev jednog, po Markovićevim riječima, činili su u ono vrijeme Hrvati. Tom prilikom Marković je konstatovao: »Nema sumnje da ovaj mešoviti nacionalni sastav ima odraza i u jeziku stanovnika ovih sela, naročito što se tiče zamene *Ђ*-a. Očekivali bismo da će između Hrvata, ikavaca, i Srba, jekavaca, biti uzajamnog uticaja. Uticaja i ima, ali vrlo malo ili skoro nikako uzajamnog, već gotovo potpuno jednostranog. Hrvati Lipljani (i drugi Hrvati pomenutih sela) i danas su potpuni ikavci, Srbi Lipljani (a to vredi i za ostale Srbe), poreklom jekavci, kao manjina u ikavskoj sredini, danas su u znatnoj meri poikavljeni. To naročito vredi za starije stanovnike, kod kojih je proces »ikavizacije« uzeo velikog maha: danas su to izraziti predstavnici ikav-

⁶ Južnoslovenski filolog V, str. 55.

⁷ Vidjeti u Južnoslovenskom filologu VIII, Beograd 1928—1929, str. 84.

sko-jekavskog govora. Ikavizacija ovih jekavaca je potpuno na leksičkoj osnovi, bez ikavskih pravila (nema razlike između dugog i kratkog sloga i sl.), izuzev, možda, dosledno ikavskog oblika u prefiksu *pre-*. Stepen jekavizacije (valjda *ikavizacije*, — prim. naša) nije kod svih jednak i zavisi do izvesne mere od brojnog stanja srpske manjine. Ali mogu uticati i neki subjektivni činioci.⁸ Dakle, to je tako na Duvanjskom polju.

Imamo u literaturi podatke i sa Livanjskog polja, doduše, ne iz pera dijalektologa nego etnologa, koji — čini nam se — nije u potpunosti shvatio taj govor, pa ga zato i naslovljava kao *Govor Srba ikavaca*⁹. To pokazuje i autorov materijal na osnovu koga formuliše konstataciju: »Zamjena Ђ u govoru Srba ikavaca po pravilu je ikavska, kao što je i kod Hrvata«. Evo tog dokaznog materijala:

— kazivačica iz Gubera, stara 70 godina, »ispričala je tri priče sa 100% ikavizmom, dok su u ostalim njenim pričama ikavski oblici zastupljeni sa 90%;

— u jednoj kući u Potočanima jedanput je izgovoreno *Nediljko*, a drugi put *Nedjeljko*;

— u istom selu (Potočani) jedna starija žena kaže: *na prilu i na prijelu*;

— u Zastinju kod Livna »upotrebljava se veliki broj ijekavskih oblika«;

— kao interesantnost, navodi se da jedna žena (rođ. 1910) iz Velikog Gubera, »koja govori ikavskim narječjem, neke pjesme kazuje gotovo dosljednim ijekavskim izgovorom«;

— u Čelebiću je veliki broj ijekavizama, a jedan čovjek 60-ih godina ispričao je »svadbene običaje samim ijekavskim oblicima, uz jedan stalni ekavizam, karakterističan za čitavo Livanjsko polje: svatovski *starešina*«;

— »i ovdje čujemo: *nijesam i djete* (Zastinje) od istog kazivača«, zatim se čuje *divojka i djevojka*, — i sl.

Očito, nedovoljan materijal da se identifikuje ikavizam jedne etničke grupe žitelja na jednom specifičnom govornom području!

Budući da smo Livanjsko polje u nekoliko mahova posjetili i da smo zabilježili dosta materijala, možemo konstatovati da su Srbi u Livanjskom polju u *osnovi ijekavci*, ali sa znatnim natruhama ikavizma, osobito u tzv. *miješanim naseljima*, što je potpuno razumljivo s obzirom na izukrštani svakodnevni život i rad, na stalne govorne kontakte i sl. Uostalom, karta koja je priložena u citiranoj etnografskoj studiji, u stvari, objašnjava sve i potvrđuje našu konstataciju: Srbi u izdvojenim srpskim naseljima su (i)jekavci (Nuglašica, Jaruga, Bastasi, Crni Lug, Pržine, Bogdaši, Kazanci G. i D., Vrbica, Radanovci, Bojmunte itd.), i to je dosta kompaktno područje, dok su Srbi u tzv. *miješanim naseljima*, tj. u naseljima gdje je hrvatski i muslimanski živalj, po zamjeni *jat-a* upravo onakvi kakve je zatekao prof. Marković 50-ih godina u Duvanjskom polju.

I napokon, da pomenemo i dvije radnje nešto novijeg datuma. Prvo, prof. Pavlović, koji je ispitivao govore Srba u dolinama Plive i Vrba-

⁸ Sv. Marković: *Jezik Ivana Ančića*, Srpski dijalektološki zbornik, knj. XIII, Beograd 1958, str. 41.

⁹ Dj. Čustović: *Narodni govor* (u Livanjskom polju), Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, Etnologija, XV—XVI, Sarajevo 1964, 91—117.

sa, konstatovao je da ti govori predstavljaju »праву механичку икавско-јекавско, без икаквих принципа«¹⁰. I drugo, pomenućemo skoriju radnju Bože Sorića: *O једном примеру међудијалекатске адаптације*¹¹, који на основу дијалекатског материјала из два села: *Donje Rike* i *Biokovine*, у којима су »православци у изразитој инфериорности«, закључује: »На основу изнетог материјала види се да су православци, по правилу ијекавци, у непосредном суседству са бројнијим икавцима, данас у знатној мери икавизирали. Зато се, у вези с рефлексом 'јата', може говорити о *икавско-јекавском говору* православаца у овим селима«. На крају додаје још и ово: »Неког одређеног правила у употреби једних или других форми, икавских или ијекавских, очигледно нема. Један исти човек ће неку реч једном казати са икавским, а одмах затим са ијекавским рефлексом.« Dakle, и оvdje је ријеч о мјеšovитим, али можда би боље било рећи: ијекавско-икавским говорима, наравно, уколико не преовлађује икавизам.

Govor Srba u Vukovskom polju, danas sasvim *ikavski*, zahtijevao bi i neka dopunska tumačenja, tim više što on nije мјеšoviti икавско-јекавски и што то подручје не настанује измјеšovано православно-хрватско-муслиманско становништво.

Nama se čini da za икавизам треба тражити разлоге и у поријеклу српског живља на Vukovskom polju, а не само у окружењу сусједним икавским говорима. Zapravo, не би требало испустити из вида да су ови крајеви били некада само привремени застој на путу даљих помјеранја. Raniji doseljenici из tzv. »zapadne struje« (»davno« i крајем 18. vijeka) били су Муслимани, који су се, по Milojeviću¹², повлачили из сусједних далматинских крајева како је турска војска те крајеве напуштала, јер је било сигурније повући се у Bosnu и живјети под турском управом него остати под хришћанском влашћу. I uistinu, tamo су била муслиманска иманја (v. i kulu bega Sulejmanpašića у Vukovskom polju на снимку у поминјаном Etnografsком зборнику¹³). Pa dalje, до окупације Bosne и Hercegovine ишла је Dinarom граница »између Austrije у Dalmaciji i Turske у Bosni«, па су многи који су učinili »neki zločin« или htjeli побјећи од служенја у аустријској војсци скланјали се у ова bosanska polja, јер је ту било доста празног простора за настанјивање. Zna се да су begovi радо прихватили такве бјегунце и настанјивали их на својим иманјима. S druge strane, poslije окупације Bosne и Hercegovine из ових крајева одселијавало се муслиманско становништво, а из сусједних далматинских крајева доселијавали су се нови становници, али не у већим групима које би заснивале сопствена насеља, која лакше чувају свој говор, своје обичаје и сл. I још нешто: у вријеме турске управе доселјеници у ове крајеве, normalno, postajali су kmetovi, али — како их је kmet mogao pokrenuti и istjerati (dovoljno је било да каже: »Odlazi sa imanja!«) — они су се често премјеštali из једног села у друго. — Jednom ријечју, подручје Vukovska карактерише често доселијавање и одселијавање, односно неусталјеност живља

¹⁰ М. Павловић: *O становништву и говору Јајца и околине*, Српски дијалектолошки зборник, књ. III, стр. 105.

¹¹ Зборник за језик и књижевност, књ. I, Титоград 1972, стр. 99. i d.

¹² Б. Ж. Милојевић: *Op. cit.*, стр. 54.

¹³ Српски етнографски зборник, књ. 13, Beograd 1923, стр. [443].

koje ga je nastanjivalo. Srpski živalj doseljavan je na ovu visoravan u različito vrijeme, iz različitih krajeva, i to pojedinačno ili u manjim grupama.

Na osnovu svega izloženog da zaključimo: pomenuta demografska neustaljenost, često doseljavanje i odseljavanje, nekompaktnost doseljenika, veze, odlasci i izbivanja u ikavskim krajevima, po našem mišljenju, glavni su razlog što su Srbi u Vukovsku u pogledu refleksa *jai*-a izjednačeni sa okolnim Hrvatima i Muslimanima — ikavcima.

D. Vujičić i J. Baotić

ON THE PREVIOUSLY UNKNOWN IKAVIAN SPEECH OF THE
SERBS IN SOUTHWESTERN BOSNIA

S u m m a r y

In the framework of their research on the project *The Bosno-Herzegovian Dialectal Complex — An Anachronic Description* and also in the course of their work on the supplementing of the Questionnaire for the »Greater Carpathian Dialectal Atlas«, the authors took advantage of the opportunity to be among the first (after Brozović's notation), to note down the more important characteristics of the speech of the Serbian inhabitants in the Kupres region, especially in Vukovsko Polje (Vukovska). Here they noted in entirety an Ikavian-šćakavian speech, otherwise a completely untypical occurrence for the Serbian population who are either Ekavian speakers (in the east), or Ijekavian speakers (in the west).